

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Výborný Dominik
Téma práce:	Daňověprávní aspekty tzv. šedé a černé ekonomiky
Rozsah práce:	131 912 znaků (podle prohlášení)
Datum odevzdání práce:	19. března 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si jako téma své diplomové práce zvolil problematiku z oblasti daňového práva, a to téma týkající se daňověprávních aspektů šedé a černé ekonomiky. Téma není tématem novým, ovšem jde o téma aktuální, a to zejména s ohledem na snahu států bojovat proti daňovým podvodům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Diplomová práce na téma „Daňověprávní aspekty tzv. šedé a černé ekonomiky“ proto může být s ohledem na uvedené podnětná a přínosná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma daňověprávních aspektů šedé a černé ekonomiky je tématem, kterému se více než právníci věnují odborníci z jiných oblastí zejména ekonomové. Jde rovněž o velmi výrazné politické téma. Diplomant by se však měl zaměřit na dané téma z právního hlediska. Domnívám se, že dané téma je poměrně náročné na znalosti, neboť diplomant musí mít pro jeho úspěšné zvládnutí znalosti nejenom z finančního, resp. daňového, práva, ale i ostatních právních oborů a ekonomie. Vstupních údajů pro zpracování diplomové práce mohl mít diplomant dostatek, a to zejména odborné publikace, relevantní právní předpisy, judikaturu a internetové zdroje. Zpracovat téma je možné kvalitativní metodou a použít zvláště analytickou, deduktivní, příp. komparativní, metodu přístupu.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce se z formálního hlediska skládá z titulní strany, prohlášení, poděkování, obsahu, úvodu, tří částí, závěru, seznamu zkratk a seznamu použitých zdrojů. Na konec práce je zařazen název práce, abstrakt a klíčová slova, a to v českém jazyce a v anglickém jazyce.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant uvádí cíl diplomové práce („*prostřednictvím analýzy šedé a černé ekonomiky, příčin jejího vzniku a jejich jednotlivých daňověprávních aspektů posoudit a zhodnotit vztah šedé a černé ekonomiky k daňovému právu. A v neposlední řadě popsat nástroje právního řádu, které slouží k omezení šedé a černé ekonomiky a přiblížit jednotlivé typy přístupů k ní z daňověprávního hlediska*“), uvádí strukturu diplomové práce a popisuje použité metody a zdroje, následuje část obecně věnovaná stínové ekonomice. Druhá část diplomové práce se zaměřuje na státní opatření k omezení stínové ekonomiky v daňové oblasti. Předmětem třetí části diplomové práce jsou typy přístupů k šedé a černé ekonomice. V závěru diplomové práce je uvedeno její určité shrnutí.

4. Vyjádření k práci

První část diplomové práce je označena „Stínová ekonomika – příčiny a projevy“. Diplomant se v této části věnuje řadě témat od samotného vymezení šedé a černé ekonomiky přes jejich příčiny a projevy až po nelegální práci. S ohledem na množství témat a rozsah části jde o část převážně popisnou s tím, že žádné téma není hlouběji analyzováno, resp. je analyzována pouze jeho dílčí část (např. zdanění kolektivních sportovců na str. 22-23 diplomové práce). Tématu daňových úniků se diplomant nesystrémově dotýká na dvou místech části (str. 15 a 19 diplomové práce).

Druhá část diplomové práce se věnuje některým opatřením v daňové oblasti k omezení šedé a černé ekonomiky. Tato jednotlivá opatření jsou podle tvrzení diplomanta „popsána a rozebrána“ (viz str. 25 diplomové práce). Podle mého názoru jde o popis, nikoliv o rozbor. Co

se týká daňová kontroly, jde o popis relevantní právní úpravy doplněný uvedením dvou judikátů a statistiky. Diplomant uvádí nález Ústavního soudu sp. zn. I ÚS 1835/07, který však byl překonán stanoviskem pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st 33/11. Pokud jde o kapitoly věnované kontrolnímu hlášení, elektronické evidenci tržeb a nelegální práci, jde o pouhý popis právní úpravy, u evidenci tržeb a nelegální práce doplněný o statistické údaje. Konečně poslední kapitola je nazvána „Evropská unie“. S ohledem na téma diplomové práce považuji za zbytečné, že diplomant začíná tuto kapitolu výčtem států Evropské unie, stejně nemusel být v práci detailní popis účinků evropských směrnic a Soudního dvora Evropské unie. Naopak konkrétní pasáže o opatřeních Evropské unie pro boj s daňovými úniky chybí (např. směrnice DAC, směrnice ATAD apod.).

Třetí část diplomové práce je zaměřena na typy přístupů k šedé a černé ekonomice. Tyto přístupy jsou podle diplomanta „popsány“ (viz str. 44 diplomové práce). Prvním typem přístupu, který diplomant popisuje, je omezování šedé a černé ekonomiky s tím, že se zaměřuje na boj proti praní špinavých peněz a daňové trestné činy. Bohužel diplomant tyto oblasti jenom popisuje včetně popisu několika daňových trestných činů, hlubší analýza zcela chybí. Druhým typem přístupu je neregulace šedé a černé ekonomiky, kterou diplomant demonstruje na příkladu prostituce. Kapitola je extrémně stručná, takže v ní ani nemůže být obsažena hlubší analýza. Posledním přístupem, který diplomant popisuje, je aprobace šedé a černé ekonomiky, kterou demonstruje na příkladu hazardu. K této kapitole mám velké výhrady. Předně diplomant, co se týká pasáže o České republice, zcela pomíjí zákon o hazardních hrách (186/2016 Sb.) a popisuje pouze právní úpravu daně z hazardních her (ohledně sazeb nezohledňuje novelu č. 364/2019 Sb.). To je zásadní nedostatek. Poté dospívá k závěru, že „Česká republika provozování nelegálních hazardních her jejich následným zdaněním de facto schvaluje a legalizuje“. To je opět naprosto chybný závěr pramenící z pomnutí zákona o hazardních hrách. Nelegální hazardní hry jsou podle tohoto zákona zakázané a daň z hazardních her uvalenou na jejich provozování je nutné vnímat jako sankci a snahu o to, aby legální hazardní hry nebyly zdaněním před nelegálními hazardními hrami znevýhodněny.

Celkově k diplomové práci mám zásadní výhrady. V drtivé většině je diplomová práce popisného charakteru, což je znak spíše pro bakalářskou práci. Diplomová práce musí obsahovat hodnocení, analýzu, vlastní názory diplomanta – to vše v předložené diplomové práci chybí. Dále je možné uvést, že jde spíše o shluk kapitol než o dílo, které má logickou strukturu a jednotlivé pasáže na sebe navazují. Proto se domnívám, že diplomant vytvořil podprůměrnou práci, které nesplňuje obsahové požadavky na diplomové práce kladené.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	<p>Z hlediska cíle vytyčeného diplomantem se domnívám, že práce tento cíl nenaplnila. Diplomant sice popsal a vymezil šedou a černou ekonomiku a jednotlivá daňová opatření, ovšem posouzení a zhodnocení jejich vztahu chybí. Třetí část, která měla být tímto posouzením a zhodnocením, je popisná. Jedinou pasáží, kde diplomant posuzuje a hodnotí, je poslední odstavec závěru diplomové práce, a to je příliš málo.</p> <p>Dále je třeba uvést, že cílem diplomové práce by nemělo být „popsat nástroje právního řádu, které slouží k omezování šedé a černé ekonomiky a přiblížit jednotlivé typy přístupů k ní z daňověprávního hlediska“. To může být prostředkem k dosažení jiného cíle, ale nikoliv cílem diplomové práce samo o sobě.</p>
--------------------	---

<p>Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství</p>	<p>Je patrné, že diplomant přistoupil k danému tématu samostatným a tvůrčím způsobem. Je velmi pravděpodobné, že diplomová práce je původním tvůrčím dílem diplomanta, což ostatně vyplývá z jeho prohlášení.</p> <p>Práce byla zhodnocena systémem Theses s tím, že byly nalezeny 3 podobné dokumenty. Shoda je však vždy menší než 5 %. Shoda byla vždy zcela marginální, a to v názvech právních předpisů.</p> <p>Práce byla rovněž zhodnocena systémem Turnitin s vykázanou celkovou shodou 38 %, shodou s jednotlivým dokumentem nejvíce 8 % a počtu 37 slov v nejdelším úseku podobnosti. Uvedená osmiprocentní shoda je patrně s diplomovými pracemi (jedna z VŠE, druhá z Univerzity Karlovy). Zejména na str. 15-16 diplomové práce je vykázána poměrně velká shoda s prací z VŠE (dokument č. 2). Toto by měl diplomant vysvětlit při ústní obhajobě.</p>
<p>Logická stavba práce</p>	<p>Diplomová práce podle mého názoru nemá logickou strukturu. Osnova je sice přehledná, ale jednotlivé části práce na sebe nenasazují.</p>
<p>Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací</p>	<p>Diplomant používal odbornou literaturu, internetové zdroje, právní předpisy a judikaturu. Zahraniční literatura používána nebyla, a to přesto, že v práci je pasáž týkající se Slovenské republiky.</p> <p>Používání citací odpovídá normě.</p>
<p>Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)</p>	<p>Hloubku provedené analýzy považují za zcela nedostatečnou. Práce je popisná a povrchní, žádné dílčí téma není hlouběji analyzováno.</p>
<p>Úprava práce (text, grafy, tabulky)</p>	<p>Úpravu práce hodnotím jako standardní a velmi dobrou. Práce není doplněna grafy a tabulkami, což však není na škodu.</p>
<p>Jazyková a stylistická úroveň</p>	<p>Z hlediska chyb v psaní je diplomová práce na velmi dobré úrovni. Chyby v psaní se vyskytují minimálně (např. str. 21 „švarcsytému“ nebo str. 24 „Hlavní důvodem“). Stylistická úroveň je uspokojivá.</p>

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by diplomant měl obhájit své pojetí práce a případně odpovědět na tuto otázku:

- Souhlasí nebo nesouhlasí diplomant s přístupem Nejvyššího správního soudu ke zdanění kolektivních sportovců a proč?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci nedoporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci hodnotím jako nedostatečnou.

V Praze dne 8. května 2020

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
oponent diplomové práce